

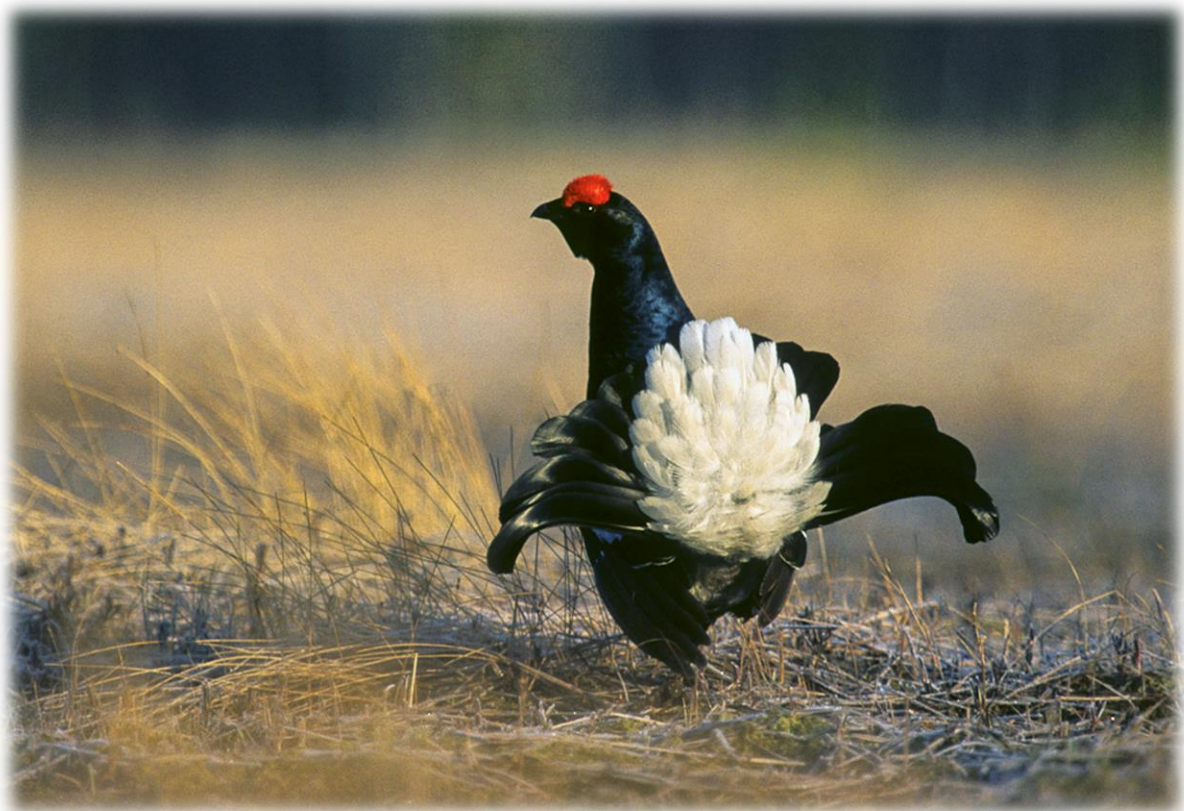
Langs de Friisveien, een mooie weg waar regelmatig elanden worden gespot, rijden we naar het startpunt van onze wandeling. We verkennen het idyllische Brettningsdalen en steken een

glooiende hoogvlakte over. In de zomer vertoeven hier vaak kuddes wilde rendieren. We bevinden ons in een desolaat landschap, begroeid met gifgroen rendiermos.

Onderweg komen we twee onbemande hutten tegen waar we gretig gebruik van maken. Een tweetal uur heeft het immers pijpenstelen geregend.

We doen enkele korhoenders opschrikken. De korhoen heeft een karakteristieke staart in de vorm van een lier, die tijdens de balts wordt opgezet en gespreid. In de vlucht is de staart samengevouwen. 's Winters graven korhoenders holen, ook iglo's genoemd, in gebieden waar

veel sneeuw valt. Deze worden zowel overdag als 's nachts gebruikt. Dit wordt vooral gedaan om energie te besparen; energie die nodig is om warm te blijven. Ook worden iglo's gebruikt als de weersomstandigheden relatief mild zijn.

De korhoen voedt zich 's winters voornamelijk met berkenkatjes, scheuten en naalden, kegels en mannelijke bloemen van naaldbomen. In het voorjaar vooral bessen, scheuten en stelen van planten. In de zomer en de herfst eten korhoenders hoofdzakelijk bessen.

Het wilgenroosje bloeit hier welig. De Nederlandse naam is afgeleid van de gelijkenis van de bladeren met die van wilgen. Na een bosbrand is het een van de eerste planten die opkomt.

Jonge bladeren en jonge scheuten kunnen als groente of in soep gebruikt worden. Maak bij gebruik als groente de scheuten klaar als asperges. De bladeren kunnen ook voor het trekken van thee gebruikt worden maar dan moeten de bladeren eerst in de zon drogen.

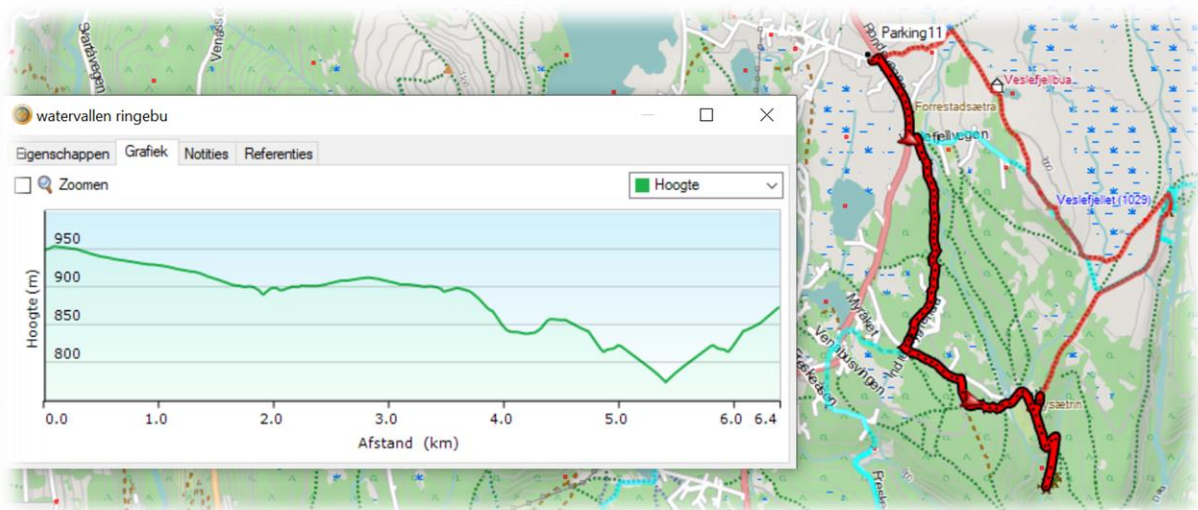

Na een natte dag heeft Benjamin, de hoteluitbater, de sauna aangezet zodat onze schoenen tijdens de nacht kunnen drogen.

Woensdag 5 juli 2023

- Wandeling : Luswandeling door de kloof Dørfallet en de waterval
- Gebied : Nationaal Park Rondane
- Afstand : 11 km
- Stijgen : 200 m
- Dalen : 200 m
- Duur : 4 uur

Het busje brengt ons naar het bergplateau van Venabygdsfjellet. Een gevarieerde wandeling leidt ons over het plateau naar, en door, de spectaculaire kloof van Dørfallet met rotswanden van meer dan 100 meter hoog.

Dankzij de warmte van de sauna zijn onze schoenen droog bij vertrek van de wandeling.

De rivieren Mya en Døra vormen diepe dalen met de hoogste watervallen die we op Venabygdsfellet hebben.

Deze kloof ontstond aan het einde van de laatste IJstijd, toen een opgestuwd smeltwatermeer plotseling leeg liep. Het riviertje de Døra heeft die kloof nu overgenomen.

Onderweg passeren we enkele mooie watervallen. De meest spectaculaire is zonder twijfel de waterval van Mya. Via een aantal reusachtige natuurlijke terrassen stort het water over een,

ongeveer 100 m hoge, loodrechte wand een kloof in. Na een korte maar steile afdaling staan we in de smalle kloof in de nevel van de bulderende waterval. Op weg naar de Dørfallet-waterval krijgen we een mooi uitzicht over de kloven, die uitgeslepen zijn door de Døra-rivier en haar zijriviertjes.

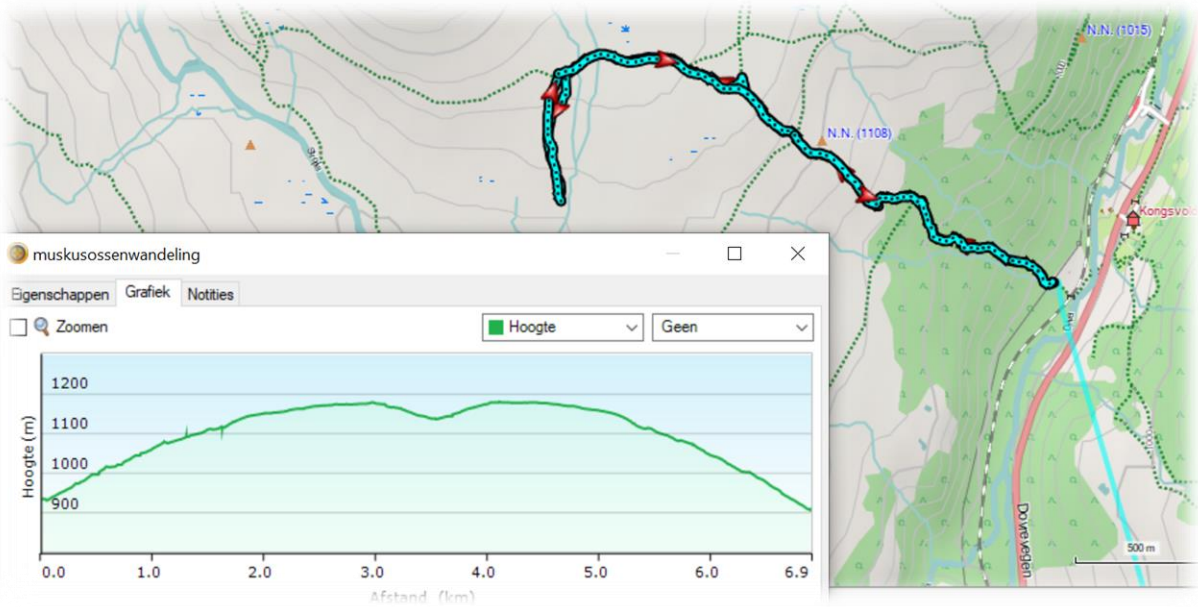
Als je in beweging bent heb je last van muggen en midges maar als je stil staat heb je er nog meer last van. Dan is het handig als een je een muggennetje over jouw hoofd kunt plaatsen.

Donderdag 6 juli 2023

- Wandeling : Heen- en terugwandeling – spotten muskusossen
- Gebied : Nationaal Park Dovrefjell
- Afstand : 8 km
- Stijgen : 300 m
- Dalen : 300 m
- Duur : 6 uur

Hjerkinn is de toegangspoort tot het Dovrefjell Nationaal Park, het enige leefgebied van wilde muskusossen op het Europese vasteland.

Foto links onder is Kim. Zij is afkomstig uit Nederland maar woont al een aantal jaren in Noorwegen waar zij gids is in het Nationaal Park Dovrefjell. Zij gaat samen met ons op zoek naar de muskusossen.

Al spoedig vinden we uitwerpselen van de muskusos. Ondanks het een zeer groot dier is zijn de uitwerpselen ervan nogal naar de kleine kant.

De muskusos is een plomp dier met een grote kop en een brede snuit. Beide geslachten hebben hoorns. De hoorns van mannetjes zijn breder dan die van vrouwtjes. Ze hebben een

erg langharige vacht, bestaande uit haren van zo'n 70 centimeter lang. Deze vacht bedekt de staart en de oren, en hangt 's winters tot op de brede hoeven. De vacht is 's zomers donkerbruin en 's winters zwartbruin. tussen april en juni verliest de muskusos de dikkere wintervacht. De muskusos weegt 225 tot 400 kilogram. Mannetjes zijn groter dan vrouwtjes.

Al snel kunnen we zelf een muskusos spotten. Het beestje zit wel zo'n kilometer van ons vandaan.

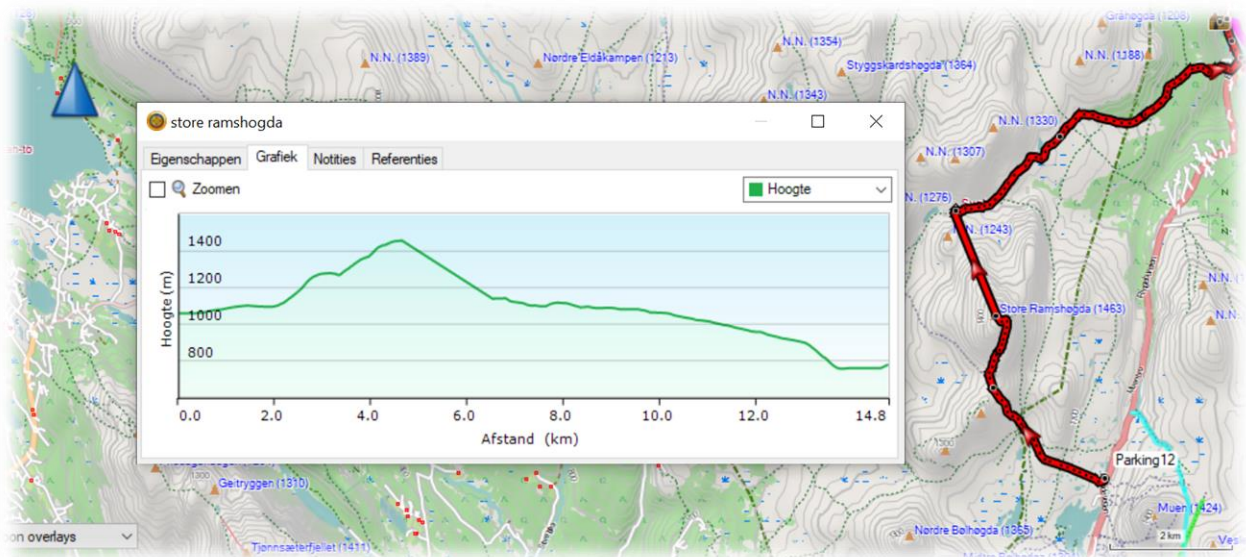
Muskusossen zijn dagactieve dieren. Ze leven samen in kuddes van zo'n 20 tot 100 dieren. In de zomer leven ze in harems van ongeveer tien dieren, geleid door een ouder mannetje, in de

winter leven ze in gemengde kudden van zo'n vijftig dieren. Tussen de zomer- en wintergebieden kan maximaal zo'n 80 kilometer liggen.

Vrijdag 7 juli 2023

- Wandeling : Wandeling in lijn (Store Ramshogda)
- Gebied : Nationaal Park Rondane
- Afstand : 18 km
- Stijgen : 400 m
- Dalen : 500 m
- Duur : 7 uur

We rijden tot boven de boomgrens en wandelen langs een mooie gravelweg naar de Ramshytta.

Hier worden de loslopende schapen in de herfst opnieuw verzameld tijdens de zogenaamde 'sanking'.

Enkele schapen likken aan een zoutsteen. Een zouttekort bij schapen en geiten uit zich in het likken aan vreemde voorwerpen zoals hout, grond en stenen. Ze eten soms toxische

hoeveelheden van planten. De zoutbehoefte verschilt per dier en is afhankelijk van vele niet-controleerbare factoren. Gewicht, voersamenstelling, samenstelling van het gras en wateropname zijn onder meer relevante factoren. Een tekort aan zout bij schapen of geiten kan leiden tot verlies aan eetlust, een afname van melk- en/of wolproductie, vruchtbaarheidsproblemen, groei-afname en een verslechtering van de weerstand.

Op de top van de Store Ramshøgda (1.463 m) houden we even halt om te genieten van het majestueuze uitzicht.

Op de top ligt er een grote hoop stenen waarachter we wat beschutting kunnen vinden.

Een hoopje stenen in de bergen geeft de weg aan en is eigenlijk een soort wegwijzer, vooral zeer doeltreffend als het gesneeuwd heeft en bij mist. Men noemt dit een steenmannetje. Steenmannetjes komen wereldwijd voor. In het verleden zouden reizigers die onherbergzame

gebieden doorkruisten, de gewoonte hebben gehad om onderweg stenen op te rapen en toe te voegen aan het eerstkomende steenmannetje dat ze tegenkwamen. Men loopt van het ene steenmannetje naar het volgende (zichtbare) steenmannetje.

Tijdens de afdaling dienen we door moerassig gebied te wandelen.

Zaterdag 8 juli 2023

De reis zit er terug op. Maar we hebben nog wat tijd over en rijden we naar Sohlbergplassen. Dit beroemde uitzichtplatform kijkt uit over het Atnameer en alle tweeduizenders in het Rondane Nationaal Park.

We komen aan de Ringebu staafkerk. Een staafkerk werd gebouwd op een stenen fundering waarop een frame of geraamte van houten balken werd geplaatst. Op dit fundament rustten de palen. Bij de allereerste staafkerken werden de staven of palen in een gat in de grond geplaatst. Hoewel dat voor voldoende stabiliteit zorgde, hielden deze bouwwerken niet lang stand doordat de palen door verrotting werden aangetast. Deze palen werden aan de

bovenkant aan elkaar bevestigd met een nieuw geraamte van horizontale balken. Deze balken droegen de dakconstructie. Om deze constructie voldoende stevigheid te geven werden drie methodes toegepast: ten eerste werden er tussen alle staven in andreaskruisen geplaatst, ten tweede werden er houten bogen tussen de palen geplaatst en tenslotte werd er een lage rondgang om de kerk gemaakt die essentieel is voor de constructie. Als verbindingsmethodes werden gebruikt: zwaluwstaartverbinding, houten pennen en vastklemmen. Een staafkerk werd nooit met spijkers, nagels of lijm gebouwd zodat de constructie flexibel bleef en het hout kon werken (uitzetten en krimpen).

Het christendom werd geïntroduceerd in Noorwegen rond het jaar 1000 na Christus. Vanaf dan, tijdens de middeleeuwen tot 1537, zijn er circa 1000 staafkerken gebouwd. De kerk in Noorwegen was rooms-katholiek op dat moment. De staafkerk in Ringebu, gebouwd ca 1220, is een van de 28 overgebleven staafkerken en is een van de grootste. De staafkerk heeft 12 staven. Onder de vloer van het schip en het dwarschip zijn grafkisten gevonden, voornamelijk van dominees en hun familie.

Awel, het was voor mij een eer om deze zeer toffe groep te hebben mogen begeleiden. Ik heb er veel plezier aan beleefd.

Ook allen hartelijk bedankt voor het drinkgeld en vooral voor het kaartje met de mooie tekst.

De muggenbeten, de blaren en de kleine verwondingen die jullie hebben opgelopen zullen spoedig genezen.

Misschien zien we elkaar ooit nog weer.

Andere reisverslagen van deze jongen kun je terugvinden op www.ludwighaese.be

Ludwig D'Haese

benaltijdweg@gmail.com

Tekst

Ludwig D'Haese

Foto's :

Ludwig D'Haese en andere groepsleden